

Research Article

ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಲಂಕೇಶರ 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು, ಕ್ರಾಂತಿ'

ಡಾ. ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಎಲ್.

ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ-562105.

ಸೀರಿಕೆ

ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕ ಪಿ.ಲಂಕೇಶ್. ಕವಿ, ಕಥೆಗಾರ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ, ಅನುವಾದಕ, ನಾಟಕಕಾರ, ನಟ, ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ, ಪ್ರತಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದವರು.

ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು ಕ್ರಾಂತಿ, ಗಿಳಿಯು ಪಂಜರದೊಳಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ತಂಗಿಗೊಂದು ಗಂಡು ಕೊಡಿ, ಟಿ.ಪ್ರಸನ್ನನ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಗುಣಮುಖ- ಇವರ ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳು. ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತಿಗೊನೆ- ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಗ್ರೀಕ್ ಮೂಲದ ನಾಟಕಗಳು. ಲಂಕೇಶರ ನಾಟಕಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿಯೂ ರಂಗಪ್ರಯೋಗವಾಗಿಯೂ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿವೆ; ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು, ಕ್ರಾಂತಿ' ಮೂರು ದೃಶ್ಯಗಳ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ. 1962 ರಿಂದ 1970 ರವರೆಗೆ ಲಂಕೇಶರು ಬರೆದು ರಂಗಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಕಿರುನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟಕ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮಹತ್ವದ್ದು. 1971 ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣವಾಯಿತು. ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಈ ನಾಟಕ ರಂಗಪ್ರಯೋಗವಾಗಿಯೂ ಓದುಪ್ರಯೋಗವಾಗಿಯೂ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿರುವುದು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಏಕತೆ, ತೀವ್ರತೆ, ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಗದ್ಯಲಯಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ-ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ, 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು, ಕ್ರಾಂತಿ' ನಾಟಕವು ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೀ ವರ್ಡ್ಸ್: ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ, ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ, ರಂಗಪ್ರಯೋಗ, ಓದುಪ್ರಯೋಗ, ಲಂಕೇಶರ ನಾಟಕಗಳು, ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ, ಅಭಿನಯ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸಮಾಜವಾದ, ಕಮ್ಯುನಿಸಂ, ನಕ್ಸಲಿಸಂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ, ವರ್ಗವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹುಸಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರತನ, ವಿಫಲ ಕ್ರಾಂತಿ.

ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ

ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕವೆಂದರೆ, ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ಒಂದು ಅಂಕವುಳ್ಳ ನಾಟಕ. ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ One Act Play ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು 20 ರಿಂದ 40 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸೀಮಿತ ಅವಧಿಯ ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ 'ಕಿರುನಾಟಕ', 'ಉಪನಾಟಕ' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುವ, ತೀವ್ರತೆಯನ್ನೇ ಜೀವಾಳವಾಗುಳ್ಳ, ಒಂದೇ ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾದ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರ. ಇಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಯಿದ್ದರೂ, ಆ ಬದಲಾವಣೆಯು ತ್ವರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆ, ತೀವ್ರಗತಿಯ ನಿರೂಪಣೆ, ಏಕತೆ, ಸಮತೂಕದ ಪರಿಣಾಮ - ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಗಳು.

ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ, ಪಾತ್ರಗಳ ಅಭಿನಯ ಮತ್ತು ಮಾತು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕವೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವಸ್ತು (ಥೀಮ್) ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಮಿಂಚಿನಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದು, ಇವು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೊದಲ ದೃಶ್ಯದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಭಾವದಲ್ಲಿಯೂ ಏಕತೆಯಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ಘಟನೆಗಳು ಏಕಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ ಪರ್ಯಾಯವಾದ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಕೊಡುತ್ತವೆ. (ಈ ಕುರಿತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಲಿಂಕ್ ಗಮನಿಸಿ: <https://shorturl.at/wXDKn>)

ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ನಾಟಕ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನಾಟಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಅಥವಾ ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಪುಟ್ಟ ನಾಟಕವೇ ಮುಂದೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಿಂಜ್, ಲೇಡಿ ಗ್ರೆಗರಿ, ಲಾರ್ಡ್ ಡನ್ ಸನಿ, ಸ್ಲೇಡನ್ ಸ್ಕಿತ್, ಸ್ಯಾಮುಯೆಲ್ ಬೆಕೆಟ್- ಏಕಾಂತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಐದನೇ ಶತಮಾನದ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಕಾರರಾದ ಈಸ್ಟಿಲಸ್, ಯೂರಿಪಿಡೀಸ್ ರಚಿಸಿದ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 4ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಕಾರ ಭಾಸ ಮೊದಲಿಗ.

ಕನ್ನಡದ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಕಾರರು

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಕೈಲಾಸಂ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಪರ್ವತವಾಣಿ, ಪಿ.ಲಂಕೇಶ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲ - ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಠ್ಯ 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು, ಕ್ರಾಂತಿ' ಲಂಕೇಶರು ರಚಿಸಿದ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದುದು. ಆದರೂ ಈ ಕೃತಿ ಘಟನಾವಳಿಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ತಿರುವು, ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರತೆ, ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಅಸಂಗತತೆ - ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತ ನಾಟಕ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೇಲಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳದ ಈ ಜಡಗೊಂಡ ಸಮಾಜ, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿನ ಅವಕಾಶವಾದಿತನ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳಲ್ಲಿನ ಕೃತ್ರಿಮತೆ, ಸೋಗಲಾಡಿತನ, ಬೋಳಿತನ, ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂತರ, ಬದುಕಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ನಾಟಕ.

'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು, ಕ್ರಾಂತಿ' ನಾಟಕದ ಅವಲೋಕನ

ಮೊದಲ ದೃಶ್ಯ ಆರಂಭವಾಗುವುದು ಭಗವಾನನ ಅಬ್ಬರದ ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ. ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯ, ಅಂದರೆ ಮೂರನೆಯ ದೃಶ್ಯ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು ಅಸ್ವಸ್ಥಗೊಂಡು ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ನಿಂತ ಭಗವಾನನ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಸುಧಾಳ ದಿಡೀರ್ ಪ್ರವೇಶದ ಮೂಲಕ. ಬಹಿರಂಗ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಗಾತ್ರದವು. ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಘಟನಾವಳಿಗಳು ನಡೆಯುವುದೇ ಎರಡನೇ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ; ಭಗವಾನನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. (ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ದೃಶ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗರಿಷ್ಠ ಐದು ದೃಶ್ಯಗಳವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ದೃಶ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಟಕದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪಾತ್ರಗಳ ಆಗಮನವಾಗುತ್ತದೆ.)

ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಾಪಕನಾದ ಭಗವಾನ್ ಅದ್ಭುತ ಭಾಷಣಕಾರ. (ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರ ಭಗವಾನ್. ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿನ ದ್ವಂದ್ವ, ತೋರಿಕೆಯ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬದ್ಧತೆ, ಸೋಗಲಾಡಿತನ, ಅವಕಾಶವಾದಿತನದ ಸಂಕೀತದಂತೆ ಈತ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ.) ಈತ ಬಹಿರಂಗ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಭ್ರಷ್ಟಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಭಗವಾನನ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಯುವಜನತೆ ಮರುಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಗವಾನ್ ಮಾಡುವ ಅಬ್ಬರದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಾನನಿಗೆ ಹಾರ - ಜೈಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಾನನ ಆಟೋಗ್ರಾಫ್‌ಗಾಗಿ ಮುಗಿಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಆತನೊಂದಿಗೆ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಾನನ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಲಲಿತ ಮತ್ತು ಮಾಲತಿ ಈತನ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು. (ನಾಟಕದ ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಗುರುವಿನ ಗುಲಾಮರಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.) ಇವರಿಗೆ ಭಗವಾನನ ಹೆಂಡತಿ ಸುಧಾ ಜೊತೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವರು ನೇರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು 'ಸುಧಕ್ಕೆ ಸುಧಕ್ಕೆ' ಎಂದು ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಾನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಭಾಷಣ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬಂತೆ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ನೀವೂ ಸಹ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಸುಧಕ್ಕೆ. ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್‌ಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಣಿದಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಭಗವಾನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಲಲಿತ-ಮಾಲತಿಯರ ಈ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಗವಾನ್‌ಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸುಧಾ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಲಲಿತ ಮತ್ತು ಮಾಲತಿ ಹೊರಟು ಹೋದ ತಕ್ಷಣ, ಸುಧಾ ಮತ್ತು ಭಗವಾನ್ ನಡುವೆ ಜಗಳ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಬೇಕಿದೆ ಸುಧಾ, ಎನ್ನುತ್ತಾ ಭಗವಾನ್ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ದಿನಕರನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಕರನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನೀನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ದಿನಕರ ಭಗವಾನನ ಶಿಷ್ಯ. ಭಗವಾನನ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದವನು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಾ ನಕ್ಸಲ್‌ಬೆಟ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು. (ದಿನಕರನಿಗೆ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬದ್ಧತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಇರುವ ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇಲ್ಲ. ದಿನಕರನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಲಿಪಶುವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ.) ಇಪ್ಪತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಂಕೋಚ ಸ್ವಭಾವದ ಬಡಕಲು ಹುಡುಗ. ಈಗ ಒಂದು ಕೊಲೆಯ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪೊಲೀಸರು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಕರನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪೊಲೀಸರು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ದಿನಕರನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಧಾ ಕಡ್ಡಿ ತುಂಡು ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಈ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಾವು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಹಾಯ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ದಿನಕರ ಇದೊಂದು ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ನೀನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಭಗವಾನ್ ಗೋಗರೆದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಾನನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಧಾ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ, ದಿನಕರನಂತಹ ಕೊಲೆಗಡುಕರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕಾಳಜಿ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಿರುಚುತ್ತಾಳೆ.

ಸಂಜೆ ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದು ಸುಧಾಳಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಭಗವಾನ್ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಕ್ಸಲ್‌ಬೆಟ್ ದಿನಕರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಾನನಿಗೆ ಏನೋ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಆತಂಕ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸುಧಾ ಎಷ್ಟು ಬೇಡವೆಂದರೂ, ಈಗಾಗಲೇ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ದಿನಕರನನ್ನು ಭಗವಾನ್ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಒಳಗೆ ಬಂದ ದಿನಕರನನ್ನು ಸುಧಾ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದಿನಕರ ಮಾಡಿರುವನೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಕೊಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಭಗವಾನ್ ಇದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಾನನ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ದಿನಕರನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆತ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ, ಸುಧಾಳಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಕರನು ಮಾಡಿರುವ ಕೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವಾನನ ಪಾತ್ರ ಇರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನೀವೂ ಸಹ ಆ ಕೊಲೆಯ ಪಾಲುದಾರನೇ ಎಂದು ನೇರವಾಗಿ ಗಂಡನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ 'ಅಲ್ಲ ಅಂತ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು' ಎಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಗವಾನ್ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಷಯಾಂತರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಗುಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಹೊರಬರಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಸುಧಾ ಈಗಲೇ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹಠ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ದಿನಕರನನ್ನು 'ನಕ್ಸಲ್‌ಬೆಟ್', 'ಕೊಲೆಗಡುಕ' ಎನ್ನುತ್ತಾ, 'ನಿನಗೆ ಮಾನವಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೊಲಗು' ಎಂದು ಬಯ್ಯುತ್ತಾಳೆ. ಸುಧಾಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ

ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ದಿನಕರ ಈ ರಾತ್ರಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಗವಾನ್ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಗವಾನನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಶಂಕರ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಎಂಬಂತೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಭಗವಾನನ ಆತಂಕವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ದಿನಕರನನ್ನು ಒಳಗೆ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ದಯವಿಟ್ಟು ದಿನಕರನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಡ ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಶಂಕರ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸ ಮೋಜು ಮಸ್ತಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುವವರು. ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ, ಕುಡಿಯುತ್ತಾ, ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. (ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಶಂಕರ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸನಂತಹ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿತನ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯವಿಮುಖತೆಯೇ ಕಾರಣ. ಭಗವಾನನಲ್ಲಿ ತೋರಿಕೊಡದರೂ ಕಾಣುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಲವಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲ.) ಆದರೆ ಭಗವಾನ್ ಮತ್ತು ಸುಧಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಈ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಸಾಗ ಹಾಕಲು ಬಗೆಬಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೆವು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಂದಿರಿ ಎಂದು ಭಗವಾನ್ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಭಗವಾನನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಆತಂಕ, ಅದ್ಭುತ ಭಾಷಣಕಾರನಾದ ಆತ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮಾತುಗಳಿಗಾಗಿ ತಡವರಿಸುತ್ತ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಶಂಕರ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸ ಅನುಮಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನುಮಾನದ ವಿಚಾರ ಬಂದು, ಅವರ ನಡುವೆ ಮಾತಿಗೆಮಾತು ಬೆಳೆದು ಜಗಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಗವಾನನು ತಲೆತಿರುಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟು, ಕೊಲೆ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ರಾಮದಾಸ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವರುಗಳ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಸಲೈಟ್ ದಿನಕರನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ದಿನಕರನು ಒಳಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಭಯ ಒಂದು ಕಡೆ. ಹೆಂಡತಿ ಸುಧಾಳ ಅಸಹಕಾರ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ. ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಿತ್ರರ ಆರೋಪಗಳು ಮಗುದೊಂದು ಕಡೆ. ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾದ ಭಗವಾನ್ 'ನಿಮ್ಮ ದಾರಿ ನೀವು ಹಿಡಿದು ಹೋಗಿ. ಕುಡಿದು ಇಸ್ಪೀಟಾಡಿ ಹಾಳಾಗಿ; ನನ್ನ ತಂಟೆಗೆ ಬರಬೇಡಿ' ಎಂದು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಭಗವಾನನ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತನೆ, ದುರಹಂಕಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಂಕರ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸರಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಅವಮಾನವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಾನನ ಸಣ್ಣತನ, ಹುಸಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿತನಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಹುಡುಗರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೀನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ ಎಂಬುದು ಊರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊ ಭಗವಾನ್, ಇದು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ನಡೆಯಲ್ಲ' ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೂ ಅವರು ನಾಳೆ ಬರ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಭಗವಾನನಿಗೆ ಇದೆ. ಭಗವಾನ್ ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಿರುವುದು ದಿನಕರನನ್ನು ಈ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಧಾಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನೀನು ರೆಡಿಯಾಗಿದ್ದಿ. ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಆರಾಮಾಗಿ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಎಂದು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸುಧಾಳಿಗೆ ಸಂಗೀತ, ಸಿನಿಮಾ, ಶಾಪಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಊಟಗಳೆಂದರೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. (ವಯ್ಯಾರ, ಸಣ್ಣತನ ಮತ್ತು ಕ್ರೂರತೆಗಳ ಮುದ್ದೆಯಂತೆ ಕಾಣುವ ಸುಧಾಳಿಗೆ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುಖಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವ ಯಾವ ಕಾಳಜಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾಟಕದ ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಈಕೆಯೂ ಸಹ ತನಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆ ಇದೆ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ಆದರ್ಶ ಸಮಾಜದ ಕನಸು ಬಿತ್ತುವಲ್ಲಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರ ತಿರುವು ಸಿಗುತ್ತದೆ.) ಆದರೂ ಈಗ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹೋಗಲು ಅವಳು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ದಿನಕರನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಅಪನಂಬಿಕೆ. ನಾವು ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋದರೆ, ಅವನನ್ನು ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಆಗ ಭಗವಾನ್ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಪಡಬೇಡ. ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ಮನೆಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬೀಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ. ದಿನಕರನು ಒಳಗೆ ಇರುವ ವಿಚಾರ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಗಿನಜಾವವೇ ಅವನು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸುಧಾಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಮನೆಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬೀಗ ಹಾಕಿ ಭಗವಾನ್ ಮತ್ತು ಸುಧಾ ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ದಿನಕರನು ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಂತಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳಕು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಚಿಕ್ಕ ದೀಪ ಹಾಕಿ ದೊಡ್ಡದನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈತ ನಿಶಬ್ದತೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ರೇಡಿಯೋ ಸದ್ದು, ಗಡಿಯಾರದ ಸದ್ದನ್ನೂ ಸಹ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಪೇಪರ್ ಓದುತ್ತಾ, ಕೊನೆಗೆ ಅದನ್ನೂ ಎಸೆದು, ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬ್ರೆಡ್ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಚಿತ್ರ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಆಗ ಇದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಿಟಕಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಸದ್ದು ಕೇಳುತ್ತದೆ. ಕಿಟಕಿಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಿಟಕಿಯ ಕಂಬಿಗಳು ಬಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕಳ್ಳನೊಬ್ಬ ಒಳಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರ ಸ್ವಿಚ್ ಹಾಕಿ ಲೈಟ್ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ, ಆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ಮತ್ತು ದಿನಕರ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಕಳ್ಳನಿಗೋ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಇದೆ. ಮನೆಯವರು ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ದಿನಕರನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತು. ಅವನನ್ನು ಕೊಲೆ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತು. ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅನ್ನೋದು ಗೊತ್ತು. ದಿನಕರ ಕೊಂದಿರುವುದು ಯಾರನ್ನು ಎಂಬುದು ಸಹ ಗೊತ್ತು.

ತಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಕೇಳಿ ದಿನಕರನಿಗೆ ಆಘಾತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ನೀನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕಳ್ಳ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿ, ತನ್ನ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ದಿನಕರನ ಆಕ್ರೋಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಳ್ಳ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಾನೆ. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡುವ ನಿನ್ನ ಭಾಷಣದಿಂದ, ನಿನ್ನ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರನ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕತೆಯನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಸಹ ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವವನು. ನೀನು ನನ್ನ ಪಾಲುದಾರ. ಕದ್ದಿದ್ದನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಸಮಾ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಬಾ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಇದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆರಳುವ ದಿನಕರ ಕಳ್ಳನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಜೋರಾಗಿ ಕಳ್ಳನೂ ಸಹ ದಿನಕರನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ವಾಗ್ವಾದವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ದಿನಕರನದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೈತಿಕತೆಯಾದರೆ, ಕಳ್ಳನದು ಹಸಿವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ವೈತಿಕೇಂದ್ರಿತ ನೈತಿಕತೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ಕಳ್ಳ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚೀಲದೊಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ತಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂದು ದಿನಕರ ಜೇಬಿನಿಂದ ಪಿಸ್ತೂಲು ತೆಗೆದು ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕಳ್ಳನು ಆ ಪೆದ್ದ ಸಾಹುಕಾರನನ್ನು ಕೊಂದಷ್ಟು ಸಲೀಸಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಕೊಂದರೆ ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವೆ, ಕಡಿಮೆ ಆಗಲ್ಲ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮೂರ ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವರ ತೀಕೆ ಕದ್ದು ಹೆಂಡ ಕುಡಿದೋನು ನಾನು, ಅವತ್ತಿಂದ ಖುಲಾಯಿಸ್ತು ನಶೀಬು. ಕರಿಯವ್ವಗೆ ಹತ್ತು ತೀಕೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ ನೀನು ಕೊಂದೀಯಾ ನನ್ನ? ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಾ ದಿನಕರನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಿಸ್ತೂಲಿಗೂ ಕಳ್ಳ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಗ ಇದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗೇಟು ತೆರೆದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕಳ್ಳ ಓಡುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರ ಕಳ್ಳ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಚೀಲವನ್ನು ಹಿಡಿದಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದರೊಳಗಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ದಿನಕರ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೆವರು ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಳಗೆ ಬಂದ ಸುಧಾಳಿಗೆ ಕೋಪ; ಭಗವಾನ್‌ಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮೌನವಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಚೀಲ, ಚೆಲ್ಲಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು, ಮುರಿದ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ದಿನಕರನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ ದಿನಕರ. 'ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಬಂದಿದ್ದ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ದಿನಕರನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಸುಧಾ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಗವಾನ್ ಸಹ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಮುರಿದು, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕದ್ದು ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಮಸಲತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೀಯ ಎಂದು ದಿನಕರನ ಮೇಲೆ

ಆರೋಪ ಪಟ್ಟಿ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಧಾಳಂತೂ ದಿನಕರನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ಹೇಳಿದ ಭಗವಾನನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದ ದಿನಕರನ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಗ್ದಾಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಾಳೆ.

ಇದರಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾದ ದಿನಕರ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅತ್ಯಂತ ನೋವಿನಿಂದಲೂ, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಸುಧಾ ಮತ್ತು ಭಗವಾನನ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿದಾಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಭಾಷೆ ಏಕವಚನಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

ಸುಧಾಳ ಸ್ವಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲದ ವಯ್ಯಾರವನ್ನು ಕೇಣಕುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಾನನ ನಯವಂಚಕತನ, ಪಲಾಯನವಾದ, ಸಮಯಸಾಧಕತನವನ್ನು; ಆತನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ನಕಲಿತನವನ್ನು ಭೇಡಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ನೀನು ಎಲ್ಲ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಶತ್ರು, ಮನುಷ್ಯ ಕೋಟಿಯ ಆಜನ್ಮ ವೈರಿ ನೀನು' ಎಂದು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೆಗೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ, ಬಡವ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ, ಕಳ್ಳ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾದಿ- ಎಲ್ಲ ಆಗಬಲ್ಲೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಭಗವಾನನ ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಕಳಚುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಾನ್ ಯಾವತ್ತೂ ನೈಜ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಆಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ದಿನಕರನ ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದಾಳಿಯನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ಭಗವಾನ್ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಟೇಬಲ್ ಮೇಲಿನ ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಿನಕರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸುಧಾ ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದಿನಕರನೂ ಸಹ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಹೇಡಿತನದಿಂದಾಗಿ ಭಗವಾನ್ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಗ, ಸುಧಾ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲಿನ ಪಿಸ್ತೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಿನಕರನಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ದಿನಕರ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ.

ನಂತರದ ಘಟನೆಗಳು ಬಹಳ ಮಾಮೂಲಿ ಎಂಬಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನೆರೆಯವರು ಬಂದು ದೇಶಾವರಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಂಕರ ಮತ್ತು ರಾಮದಾಸ ತಮಗಾದ ಅವಮಾನ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬಂದು, ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಭಗವಾನ್ ಮತ್ತು ಸುಧಾಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ದಿನಕರನ ಬಗ್ಗೆ ಕಥೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಲೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ದಿನಕರ ಅವರುಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಕಳ್ಳ, ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲಾರದ ಮುಂಡೇಗಂಡ, ಫಟಿಂಗ್-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಕೊಲೆಗಡುಕ ನಕ್ಸಲೈಟ್, ಯಾವನೋ ಎಜಿಂಟ್- ಹೀಗೆ ಧರಾವರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಪೊಲೀಸರು ಬಂದು ವಿಚಾರಣೆಯ ನಾಟಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಿನಕರನ ಮರ್ಡರ್‌ಅನ್ನು ಎನ್‌ಫೌಂಟರ್ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. (ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಪೊಲೀಸರ ತನಿಖೆಯ ನಾಟಕ ನೈತಿಕತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.) ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಭಗವಾನ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರೂ, ಸುಧಾ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಲೆಗಡುಕ ನಕ್ಸಲೈಟ್ ದಿನಕರನನ್ನು ಕೊಂದ ಹೆಸರು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಬರೋದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ಮುಂದೆ ಭಾರೀ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಭಗವಾನ್, ಸುಧಾ, ಶಂಕರ, ರಾಮದಾಸ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಲಲಿತ ಮತ್ತು ಮಾಲತಿಯರದು. ಮಾಲತಿ ನಾಡಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಲಲಿತ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರುತ್ತಾಳೆ. 'ಸರ್ಕಾರ ಬಂಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸಮಾಜವಿರೋಧಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುಗಳು' ಎಂದು ಭಗವಾನನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ಭಗವಾನ್, ತನ್ನ ಭಾಷಣದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ದಿನಕರನ ಕೊಲೆಗೆ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕಸ್ಪಷ್ಟತೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. 'ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ; ಈ ಸಮಾಜ ಕೊಂದದ್ದು' ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಗವಾನನ ಈ ಘೋಷಣೆಗೆ ಚಪ್ಪಾಳೆಯ ಸುರಿಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಗವಾನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಸಹ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಂತೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರನ ಕುರಿತು; ಕ್ರಾಂತಿ, ದೇಶ, ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಕುರಿತು ಇವನು ಆಡುವ ವೈರುಧ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾಗಲೂ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. (ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲದೆ ನಾಯಕನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ಅಂಧಾಭಿಮಾನಿಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಾರೆ.)

ಆದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ಜಾಣತನದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರೂ, ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಭಗವಾನ್ ಮಾತುಗಳಿಗಾಗಿ ತಡವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಮಾತುಗಳು ಪಾಪನಿವೇದನೆಯಂತೆಯೂ, ಜನವಿರೋಧಿಯಾಗಿಯೂ ಕೇಳುತ್ತವೆ.

ತನ್ನ ಗಂಡ ಅಪಾಯದ ಮಾತು ಆಡಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದ ಸುಧಾ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ನಕ್ಷತ್ರಾಂಶ ದಿನಕರನ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗ್ಧಾಳಿ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಭಾರತದಂಥ ಅಖಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಪೂರ್ವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನಕರನಂತಹ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಜನರನ್ನು ಉಳಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸಭಿಕರ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಭಗವಾನನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಭಗವಾನನನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂತೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವರ್ಗವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆದರ್ಶದ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ.

ಈ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದ ಜನ ಭಗವಾನನ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು, ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಪಡೆಯಲು ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. ಸುಧಾಳ ಸುತ್ತ ಕೂಡ ಜನ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಹಲವರು ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. 'ಭಗವಾನ್-ಕಿ-ಜೈ' ಎಂಬ ಘೋಷಣೆ ಮೊಳಗುತ್ತದೆ. ಅಭಿಮಾನದ ಅತಿರೇಕದಲ್ಲಿ ಜನ ಭಗವಾನನನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಕೈಗಳ ಮೇಲೆ ಭಗವಾನ್ ಥೇಟು ಶವದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯ ಮಾತು

ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಭಗವಾನ್‌ನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು ಧಿಯರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ. ನುಡಿಯೊಳಗಾಗಿ ನಡೆಯದ ಸೋಗಲಾಡಿ ಈತ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಹಳೆ ಮೊಳಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಅದ್ಭುತ ಭಾಷಣಕಾರ. ಆದರೂ ಕಾಲದ ನಿಕಷದಲ್ಲಿ ಇವನ ಮುಖವಾಡ ಕಳಚಿಬೀಳುತ್ತದೆ. ಎಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತತ್ತ್ವ-ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಾದರೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಡವಿದರೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಗಳು ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಜೀವಪರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು. ಆದರೂ ಲಂಕೇಶರು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂತರವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಅತಿಗೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಅದು ಹಿಂಸೆಗೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಮಾತಿನ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಬೊಗಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಲಂಕೇಶರದು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು ಕ್ರಾಂತಿ' ನಾಟಕವನ್ನು ಓದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಕಟಕಿ-ವ್ಯಂಗ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಂಗ್ಯ, ತೀವ್ರತೆ, ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆಯೇ ಈ ನಾಟಕದ ಜೀವಾಳವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿ/ನೋಡಿ ಮುಗಿಸಬಹುದಾದ ಈ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಪಠ್ಯಗಳು:

1. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ, ಕೆ.ಮರುಳಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2002.
2. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕಲೆ, ರಂಗನಾರ್ಥ ಹೆಚ್.ಕೆ., ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1972
3. ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು, ಕ್ರಾಂತಿ, ಪಿ.ಲಂಕೇಶ್, ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1995.
4. ರಂಗಪ್ರಪಂಚ, ಅಕ್ಷರ ಕೆ.ವಿ., ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಇಂಡಿಯಾ, 2000.

Citation: ಡಾ. ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಎಲ್., 2026. "ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಲಂಕೇಶರ 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು, ಕ್ರಾಂತಿ'. International Journal of Academic Research, 13(3): 76-82.

Copyright: ©2026 ಡಾ.ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಎಲ್.. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.